

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 520/2015-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED],
správcu konkurznej podstaty úpadcu [REDACTED],
[REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Fiačanom,
PhD., advokátska kancelária FIAČAN & PARTNERS, s. r. o., M. Pišúta 936/16, Liptovský
Mikuláš, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy
Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv
a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 26 Cb 113/2014-296
z 9. februára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. apríla 2015
doručená faxom a 4. mája 2015 doručená poštou sťažnosť [REDACTED],

██████████, správcu konkurznej podstaty úpadcu ██████████
██████████, ██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou
namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
(ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv
a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava III (ďalej
len „okresný súd“) č. k. 26 Cb 113/2014-296 z 9. februára 2015 (ďalej len „uznesenie
okresného súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva:

*«Sťažovateľ je správca konkurznej podstaty úpadcu - obchodnej spoločnosti
██████████ (ďalej aj „úpadca“), ktorý sa, ako navrhovateľ,
v konaní pred Okresným súdom Bratislava III v Bratislave návrhom na začatie konania
podľa ustanovenia § 80 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku proti odporcovi ██████████
██████████ (ďalej len „odporca“) domáha zaplatenia náhrady škody vo výške
10.406.329,09 eur s príslušenstvom. ...*

*V predmetnej právnej veci odporca podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa
02.09.2014 navrhol, aby súd v súlade s ustanovením § 141a O. s. p. uložil navrhovateľovi
(sťažovateľovi) povinnosť zložiť preddavok na trovy konania...*

*Porušovateľ uznesením č. k. 26Cb/113/2014-248 zo dňa 16.10.2014 vydaným vyšším
súdnyim úradníkom uložil sťažovateľovi a odporcovi povinnosť zložiť preddavok na trovy
konania v sume 520.316,46 eur na účet porušovateľa (ďalej len „uznesenie vyššieho
súdneho úradníka“).*

*Proti vyššie uvedenému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o uložení povinnosti
zložiť preddavok na trovy konania podal sťažovateľ odvolanie zo dňa 08.12.2014 (ďalej len
„odvolanie sťažovateľa“). Toto uznesenie vyššieho súdneho úradníka bolo podaním
odvolania zo strany sťažovateľa zo dňa 08.12.2014 zrušené (§ 374 ods. 4 O. s. p.).*

*Porušovateľ ďalším uznesením č. k. 26Cb/113/2014-296 zo dňa 09.02.2015, vydaným
už konajúcou sudkyňou, opätovne uložil sťažovateľovi aj odporcovi povinnosť zložiť
preddavok na trovy konania v sume 520.316,46 eur na účet porušovateľa v lehote do 45 dní*

od doručenia tohto uznesenia (ďalej len „uznesenie porušovateľa“ alebo „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ má za to, že týmto konaním a uznesením porušovateľa došlo k porušeniu jeho základných práv...

Súd prvého stupňa (porušovateľ) pred vydaním... uznesenia nedostatočne zistil skutkový stav veci a rozhodol predčasne. Porušovateľ bol povinný pred vydaním napadnutého uznesenia skúmať, či sú alebo nie sú u sťažovateľa splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p. v celom rozsahu a až následne po vykonaní dokazovania mal porušovateľ rozhodnúť o návrhu odporcu na zloženie preddavku na trovy konania. Porušovateľ tým odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom o návrhu odporcu na zloženie preddavku na trovy konania a skutkovo a právne argumentovať k tomu, či tu sú splnené podmienky na zloženie preddavku alebo nie, a to tým, že porušovateľ návrh odporcu, ktorý mu bol doručený dňa 02.09.2014, nepredložil sťažovateľovi na vyjadrenie. Rovnako nebolo sťažovateľovi doručené ani vyjadrenie odporcu doručené súdu dňa 30.1.2015, ktorým sa odporca vyjadroval k odvolaniu sťažovateľa zo dňa 8.12.2014...

Z napadnutého uznesenia porušovateľa vyplýva, že porušovateľ sa ani nezaoberal otázkou, či sťažovateľ spĺňa alebo nespĺňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, ale a priori vychádzal len z toho, že ide o obchodnú spoločnosť (podnikateľský subjekt) a výkladom, ktorý nemá oporu v právnych predpisoch, vyvodil, že obchodná spoločnosť vzhľadom na jej právne postavenie a účel, za ktorým bola zriadená, nemôže byť oslobodená od súdnych poplatkov. Pritom Občiansky súdny poriadok v časti týkajúcej sa práva na oslobodenie od súdnych poplatkov nerozlišuje medzi právnickou a fyzickou osobou. Takéto rozdeľovanie vedie k diskriminácii obchodných spoločností ako účastníkov občianskych súdnych konaní a zakladá ich nerovnaké postavenie. Porušovateľ vylúčil sťažovateľa z procesu rozhodovania o tom, či spĺňa podmienky oslobodenia od súdnych poplatkov alebo nie už len z titulu statusu tohto účastníka ako obchodnej spoločnosti a aj závery prečo sťažovateľ nespĺňa podmienky oslobodenia od súdnych poplatkov vychádzajú z nesprávnych predpokladov. V dôsledku toho bolo nezákonne rozhodnuté o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania, čo založilo zamedzenie prístupu sťažovateľa k súdu a zároveň bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivý proces...

Účelom zavedenia ustanovenia § 141a do Občianskeho súdneho poriadku je ochrániť majetkové záujmy odporcu, ktorému v tomto konaní vznikajú náklady, ktoré mu v prípade úspechu vo veci nemusia byť uhradené z rôznych dôvodov, čiže svojim spôsobom preddavkovo obmedzovať podávanie svojvoľných návrhov na začatie konania. Aj keď je potrebné na jednej strane rešpektovať tento účel zákona, na strane druhej je ale potrebné dbať na to, aby bola zachovaná primeraná (proporcionálna) rovnováha medzi regulačnou funkciou preddavku na trovy konania a právom sťažovateľa na prístup k súdu tak, aby vyrubenie preddavku na trovy konania zo strany súdu nekládlo sťažovateľovi neprimerané prekážky prístupu na súd. Z tohto dôvodu by mala byť výška preddavku na trovy konania racionálne odôvodnená od typovej zložitosti, závažnosti konania alebo úkonov, ktoré je potrebné vykonať pre zabezpečenie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Na základe vyššie uvedených skutočností by mal súd (porušovateľ) prihliadať na rovnováhu medzi poskytnutím materiálnej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov konania a ochranou plynulého a riadneho výkonu spravodlivosti, pred neuváženým, prípadne šikanujúcim výkonom práva podať návrh na začatie konania a jeho dodatočným spoplatnením určeným preddavkom na trovy konania v rozumnej výške (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 112/2012, ZSP 4/2012, s. 167-168).»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„I. Uznesením Okresného súdu Bratislava III v Bratislave č. k. 26Cb/113/2014-296 zo dňa 09.02.2015, boli porušené základné práva sťažovateľa [REDAKOVANÉ] správcu úpadcu [REDAKOVANÉ] podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

II. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresného súdu Bratislava III v Bratislave č.k. 26Cb/113/2014-296 zo dňa 09.02.2015 a vec vracia Okresnému súdu Bratislava III v Bratislave na nové konanie a rozhodnutie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu, ktorým mu bola uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy konania. Podľa sťažovateľa namietaným uznesením okresného súdu došlo k odopretiu práva na prístup k súdu a na spravodlivé prerokovanie veci súdom, a tým k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa názoru ústavného súdu v posudzovanom prípade napadnutým uznesením okresného súdu k neprípustnému zásahu do označených práv sťažovateľa dôjsť nemohlo.

Samotné vydanie napadnutého uznesenia, ale ani nadobudnutie právoplatnosti tohto uznesenia nemá totiž bez ďalšieho za následok stratu prístupu k súdu pre sťažovateľa. K takýmto dôsledkom by totiž mohlo dôjsť až prípadným vydaním uznesenia o zastavení konania v zmysle § 141a ods. 1 poslednej vety Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), podľa ktorého ak navrhovateľ preddavok na trovy konania v určenej lehote nezloží a odporca, ktorý má povinnosť zložiť preddavok, ho zložil, súd konanie v lehote 15 dní od uplynutia lehoty na zloženie preddavku na trovy konania zastaví (obdobne pozri napr. II. ÚS 129/2012, II. ÚS 135/2012, IV. ÚS 624/2012, II. ÚS 142/2013, IV. ÚS 145/2013).

Na rozdiel od uznesenia o povinnosti zložiť preddavok v zmysle § 141a ods. 1 poslednej vety Občianskeho súdneho poriadku proti uzneseniu o zastavení konania je prípustné odvolanie a vo vzťahu proti prípadnému nepriaznivému potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu prichádza do úvahy aj podanie dovolania, a to s prihliadnutím na dôvod uvedený § 237 písm. f) OSP. V rámci odvolacieho konania, ako aj v rámci dovolacieho konania proti prípadnému potvrdzujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu o zastavení konania bude mať sťažovateľ možnosť uplatňovať všetky tie zásadné námietky, ktoré sú obsahom sťažnosti podanej ústavnému súdu. Všeobecné súdy preto v takomto prípade budú mať možnosť skúmať, či prípadné zastavenie konania pre nezaplatenie preddavku na trovy konania je v danom prípade zlučiteľné s tými právami, porušenie ktorých sťažovateľ touto sťažnosťou namieta. Za týchto okolností ústavný súd považuje podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy za predčasné, keďže sťažovateľ bude mať v ďalšom priebehu konania k dispozícii účinné právne prostriedky na ochranu svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako neprípustnú.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd považoval za potrebné vyjadriť sa aj k poukázaniu sťažovateľa na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 112/2012 zo 6.

júna 2012. Odkaz sťažovateľa na uvedený judikát neobstojí, pretože ústavný súd v uvedenej veci skúmal iné aspekty rozhodnutia ako v namietanom konaní.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2015